DE METROPHLEBITIDE.

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA
QUAM
CONSENSU ET AUCTORITATE
GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS
IN
ALMA LITERARUM UNIVERSITATE
FRIDERICA GUILELMA
UT SUMMI
IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORES
RITE SIBI CONCEDANTUR
DIE XXII. M. DECEMBRIS A. MDCCCXLVIII.
H. L. Q. S.
PUBLICE DEFENDET
SCRIPTOR

ANDREAS WIRTZ
RHENANUS.

OPPONENTIBUS:

F. FUNKE, Dr. med. et chir.
R. NEITHART, Dd. med. et chir.
R. A. ZUCHHOLDT, Dr. med. et chir.

BEROLINI,
TYPIS FRATRUM SCHLESINGER.

AMICIS SUMME DILECTIS

EDUARDO RINGELMANN

NEC NON

IOSEPHO HAMM

HUNCCE LIBELLUM

DEDICAT

SCRIPTOR.

I. ANATOMIA.

Focum et sedem Metrophlebitis habet plexus venarum ad placentam spectantium et continetur vel parvis spatiis, vel extenditur ad plurimas venas uterum pertexentes, systematis venae spermaticae internae et venarum uterinarum, serpitque dehinc ad plexum vaginalem, ad iliacam internam et communem, venam cavam inferiorem, ad venas cutaneas extremitatum inferiorum, quo loco morbus phlegmasia alba dolens nominatur, persequitur haud raro truncos majores venarum, ad cor appropinquans, quod interdum afficit, imo vero transgreditur. Ut in phlebitide generali, sic in phlebitide uterina signa inflammationis localia et exsudata distinguenda sunt. Est enim insignis justo decursu cujusvis inflammationis talium membranarum, quum primum vasa capilliaria injecta et tum serosis vel fibrosis exsudatis in tunicam cellulosam et mediam insitis appareant, quibus tunicae coagulantur, modoque arteriarum

dehiscunt. Majoris momenti sunt exsudata in tubulum vasis insita. Quae varia apparent, aut, idque saepius, benigna, parietes venarum conglutinantia, vel thrombo affecto obturantia, aut, quod plerumque fit, purulenta, variis modis decolorata, ut exemplum proferam, sordide viridia, fusca, coloris chocolacei, foetida, nunc crassa, ichorosa, ut in phlebitide septica. Fieri potest, ut illa secundum naturam suam admodum varia eodem tempore diversis locis formantur, vel etiam eodem in systemate simul inveniantur.

Si substantiam uteri inde ab eo loco, cui placenta fuerit insita, per omnes directiones incidimus, magnam copiam venarum videmus, pure flavo vel e flavo viridi, spissiore, vel ichore sordide viridi vel fusco, etiam colore chocolacio plus minusve repletarum, simulque dilatatarum hic et illic sinuosarum. Non raro uterus venis purulentis quaqua versus ita pertextus est, ut speciem et compagem spongiae praebeat. Tunicae venarum flaccidae, pallidae, tunica intima splendore orbata, et, si saniem continent, simul cum telis adnexis, viridis, flava, decolorata, morbo jam diutius protracto satis tumefacta insuper hic et illic in escharum redditae. Morbo in longum protracto, substantia uteri infiltrationibus circa venas inflammatas condensata est. Tum substantia admodum fragilis pulti

similis etiam ichorosa. Diversis in locis foci plus minus magni intus aperti inveniantur, contentis jam in cavum uteri effusis. Uterus vero ipse contractus, durus, pallidus, paries interior sanguinis inops, sed etiam e contrario ad volumen duplex et quod excurrit extensus, mollissimus, ad dilabendum sanguine turgidus esse potest. Simul tunica mucosa uteri inflammata est, alias signa peritonitidis et oophoritidis reperiuntur.

Plerumque Phlebitidem inflammationes partium corporis maxime diversarum, nulla causa locali praegressa, sequuntur, quae exacte circumscriptae sunt, atque admodum ad suppurationem vergunt. Quae, quia crebro post resorptionem humorum pathologicorum conspiciuntur, inflammationes metastaticae (metastases) nominabantur. Morbi ejusmodi hic sunt: inflammatio lobularis pulmonum, lienis, hepatis, renum, tum catarrhus et angina diphtheritica in membranis mucosis, creberrime in intestino crasso et tenui, in pharynge et larynge, deinde phlogosis articulorum, peritonitis, pleuritis, pericarditis, meningitis, tum carditis, ad suppurationem prona, metritis, oophoritis, parotitis, angina tonsillaris, myoscitis, itemque inflammatio oculorum, synchondrosium, ossium pelvis, aliorumque ossium, porro, inflammatio telae cellulosae periphericae et intercellularis, quae mox pus format, idque ple-

rumque in extremitatibus inferioribus, in cavitate pelvis minoris, rarius in extremitatibus superioribus et in trunco, passim etiam sub tela mucosa tubi intestinalis, laryngis et pharyngis; postremo erysipelas circumscriptum et diffusum, exanthemata purulenta et exulceratio gangraenosa cutis, furniculosis.

De origine atque indole harum inflammationum auctores valde inter se discrepant.

Duae opiniones sunt dignae, quae accuratius examinentur. Secundum alterum pus in vulnere quodam suppurante resorbetur, sive hoc fit vasis lymphaticis, sive venis sive utraque vasorum specie, sanguinique admixtum dum per corpus vehitur, in diversis organismi regionibus denuo secretum accumulatur, secundum alteram vero eo ipso in loco, quo post mortem invenitur, pus inflammatione secundaria gignitur.

Hunter, Velpeau, Maréchal, Legallois doctrinam illam priorem his argumentis probare student, interdum pus in vasis circulationis, ut in venis majoribus, in cavitatibus cordis, in arteriis et venis pulmonalibus et in mediis sanguinis coagulis deinde subito ex foco primario evanescens illis locis apparere, pus illud huic esse simile, nullam inflammationem puri formato antecessisse. Quae argumenta adversarii

hujus theoriae, ut Cruveilhier, Dance, Arnott, Rokitansky, Kiwisch a Rotterau aliique, hisce refutant; pus, ubi in circulatione sanguinis apparet, semper eodem loco esse formatum, comprobari potest, copia puris foci, et loci postea affecti, inaequalis est, sicut jam suppurationes secundariae adsunt, priusquam pus primario loco secernitur; deinde utique inflammatio manifesta in vasis et regione vicina conspicitur; postremo microscopicis observationibus e docti scimus, globulos puris per vasa capillaria penetrare nequire, itaque metastases trans systema capillare explicari non posse; propterea defensores hujus doctrinae peritissimi sibi persuasum habent, metastases, antea sic dictas, phlebitides capillares esse, quod Kiwisch eo modo explicare studet, dyscrasiam sanguinis esse causam praedisponentem, exsudatis deinde per vasa provectis sanguinem coagulari, qua re inflammatio reactiva in parietibus efficiatur.

II. SYMPTOMATOLOGIA.

Metrophlebitis puerperalis eo difficilius naturae convenienter describi potest, quo rarius sola citra complicationem observantibus se offert. Saepe conditio septica sanguinis, putrescentia partium genitalium, reactionem typhosum vasorum

efficit, quae res ad eum errorem seduxit, ut quidam crederent, phlebitidi ipsi hanc formam febris vindicandam esse. Morbo enim ineunte natura febris plerumque est synochalis. Quae febris, signo fere pathognomonico, vehementibus, in nullo alio morbo, tam exquisitis horroribus est insignis, quos defatigatio maxima, calor mordax, nullae autem crises sequuntur. Qui horrores, paribus spatiis interjectis, remittentes, vel intermittentes, contra vero sine ullo termino fixo, aegrotam invadunt. Quo saepius illi insultus frigoris iterantur, eo magis vires aegrotae exhauriuntur, eoque magis timendum est ne aegrota inter insultum ipsum paralysi succumbat. Non raro morbo progrediente minus vehementes fiunt, modo horripilationibus conspicui, aut penitus evanescunt, quod crisi fausat vieam parare potest. Sed haec conditio melior nonnis apparens et fallua est, quod brevi tempore interjecto, impetus eo saeviores et perniciosores invadunt. Accidere etiam potest, ut a morbo ineunte prorsus absint, et morbo progresso demum appareant.

Ceteroquin haec signa reactionis non semper commutationibus respondent, quum saeva, in aegrotis inflammatione minime extensa affectis observarentur, apud alias, venarum putrescentia permagna, insultus frigoris vix conspicui essent.

Gravissimi momenti sunt etiam signa ex urina, quae fusca, turbida, alba sedimenta salibus phosphoricis composita esse potest. Morbo progrediente natura febris asthenica redditur. Pulsus non amplius plenus, sed debilis, filiformis, irregularis. Animus turbatur; inde deliria et sopor, quae exitum subsequentem lethalem praesagiunt; quibus interdum morbosa cerebri et ejus velamentorum conditio significatur. Dehinc pus et sanes in partibus metastatice affectis formatur. Ab hac forma morbi, quae speciem inflammationis praebet, casus discrepant, qui symptomata anaemiae offerunt. Quod quidam scriptores se observasse dicunt, quum horrores celeriter se excipientes haematosin impediverint; nulla signa affectionis cerebri typhosae adfuisse, apparatum digestionis in modum normalem defunctum esse, urinam non tam rubram, cutem justo humidam. Symptomata vero anaemiae apparuisse, colorem cutis anaemicam, pulsum parvum, celerem, strepitus folliculares in corde et carotidibus et morbo satis diu saeviente, maciem permagnam.

Diagnosis metrophlebitidis difficilior redditur, partim quod clam et occulte serpit, partim quod plerumque una vel plures compages uteri stasi et sepsi utuntur, qua re difficillime concludi potest, ex symptomatis tum multis et tum varriis, quod organum et quo morbo affectum sit.

Morbo incipiente, aegrotae de dolore vel de sensu pressionis in hypogastrio queruntur, quem Schoenlein praesagium incipientis metrophlebitidis profert. Interdum hic dolor solum sentitur pressione instituta, non raro prorsus abest. Eodem modo signa ceterarum partium genitalium incerta sunt. Nam uterus tumefactus sentiri, etiamque magnitudine normali uti potest. Lochia magis parca aquosa, rubila, foetida, purulenta, itemque ab statu physiologico non abhorrent. Conditio aliarum partium genitalium nullo modo diagnosin adjuvat.

Inflammationes sic dictas metastaticas, quas saepissime cum phlebitide uterina junctas esse cadaverum sectiones nos docuere, ad mutandam morbi imaginem aliquid conferre, nemo ignorat. Plerumque tamen tales adfuisse, medicus non ante mortem cognoscere potest; oriuntur enim illae non nisi in provecto morbi stadio, in quo propter turbatam nervorum functionem subjectiva eorum signa fere omnia deficiunt, objectiva autem, quod ad interna organa, invenire difficillimum est. Sic vel pulmonum phlogosis persaepe nos fugit; abscessus enim illi ambitu sunt tam exiguo, finibusque tam arctis circumscripti, ut neque auscultatio nec percussio thoracis de iis nos certiores reddat; cetera autem symptomata,

ut respiratio frequens, brevis, et anxia ex febris vehementia sat bene explicari possunt.

III. DECURSUS ET EXITUS.

Creberrime et perniciosissime metrophlebitis puerperas intra primam septimanam post partum adoriri solet, et quidem morbi assultus, qui omni exspectatione celerius vitam delent, semper fere intra primum triduum vel quatriduum apparent. Puerperis vero, quae per primas hebdomades bona valetudine fruuntur, nihil timendum est, ne morbo afficiuntur. Sin autem ultra hunc terminum paroxysmi puerperae instant, disquisitione bene instituta semper invenimus, morbum jam antea serpsisse. Genius epidemicus decernit, morbus an sit inflammatorius utrum inde ab initio adynamicus eodemque modo, an celerem decursum habeat, necne. Ita partu vix ante octodecim horas perfecto, metrophlebitis mortem adducere potest. Plurimi casus lethales intra quinque et duodecim dies accidunt, hebdomade tertia morbi deacta rarius inveniuntur. Sed tamen morbus serpere et demum post complures hebdomades et tali in casu subito finiri potest.

Exituum sanatio perfecta haud raro evenit; quod rarissime crisi, plerumque lysi fit. Cutis tota calescit, madescit, pulsu

molli mediocriter celeri; urinae sedimentum mucosum purulentum salibus phosphoricis intermixtum evanescit, copiosior fit urina et salia pellucida urica redeunt. Tubus quoque intestinalis, in modum organi vicarii, producta pathica excernentis fungitur, et emisis aliquot sedibus foetidis quae albidis granulis intermixtae sunt, aegrotae redintegratus se sentiunt. Secretio lochiorum diu suppressa rarius ad statum normalem redit, sin autem materies sanguinolenta ejicitur, signum magis pathologicum quam criticum est habendum. Interdum etiam copia satis magna fluidi puriformis emanat.

Secretio lactis rarius lochiis suppressa, singulis in casibus denuo copiosa fit. Abscessibus criticis et oedemate exortis, malum universale his affectionibus locale reddi potest, ubi cum iis finitur. Sanatio imperfecta esse potest. Venis uteri obturatis, anomalia et suppressio mensium, opportunitas ad abortum imo etiam sterilitas et hydrops interdum metrophlebitidem sequuntur. Fieri etiam potest, ut affectio uteri localis perfecte dissolvatur, et transmigret ad venas cruris, qui morbus phlegmasia alba dolens nominatur. Crisi vero non perfecta, symptomata acria desinunt, quum febris lenta subsequatur, qua vires serius ocius consumantur.

Exitus lethalis frequentior est, quum neque natura, nec

ars illas crises salutares efficere possint, quem ad finem res perducitur aut inflammatione ad peritonaeum et alias uteri membranas extensa, aut tabe permagna virium, aut formis innumerabilibus inflammationum secundariarum.

IV. AETIOLOGIA.

Metrophlebitis fere solum inter puerperium existit, praecipue apparet post partus difficiles, quum placenta arte solvenda esset, haemorrhagiae vel statim post partum, vel diutius postea extitissent, abortus vi aliqua externa aut medicamento ingesto provocatus esset (praesertim post III mensem graviditatis.) Helm quidem morbum pluries post partum praematurum exoriri vidit. Sed morbus sine ulla harum causarum irrumpere potest. Nam interdum morbus epidemicus grassatur.

Eodem modo atque phlebitidis vulneribus, metrophlebitidis genesis explicari potest. Nam partus quodammodo est vulneratio uteri. Loco, quo placenta erat insita, sinus venosi uteri ostiis hiantibus aperti sunt, id quod et oculi et injectiones demonstrant. Quae ostia claudenda et coarctanda sunt phlebitide adhaesiva, quod plerumque sine ullo damno cum signis, quae formam febris lacteae praebent, efficitur. Sed quomodo

in quaque vena post laesionem aliquam per venaesectionem inflammatio adhaesiva in suppurationem commutari potest, eodem modo idem in utero effici licet placenta violenter adempta contusione inter partus difficiles. Deinde ostia illa sinuum venarum in utero contenuo tangantur residuis placentae dissolutis, vel jam prorsus putrefactis contaminantur secretionibus ichorosis membranae uteri mucosae, in primis inflammatione septica hujus membranae vel uteri ipsius putrescentia exorta, et coagulis dissolutis. Qui ichor sinus apertos penetrat, quos inflammatione afficit. Quomodo constitutio epidemica metrophlebitidem eliceat lochia depravando, ignoramus. Busch epidemiam metrophlebitidis observavit, in qua morbus semper post partus normales exortus est.

Quoad aetatem ferunt, puerperas XXX—XL annos natas huic morbo magis obnoxias esse, quam natu minores. Ad momenta praedisponentia constitutio tenerior et irritabilior numeratur. Postremo metrophlebitis carcinomate et ulceratione uteri et operationibus ibi peractis, ut exstirpatione colli uteri, ligatura polyporum, aliis efficitur.

V. PROGNOSIS.

Si jam de ceteris formis febris puerperalis jure dici

licet, esse exitum haud faustum, prognosis metrophlebitidis propter sedem remotiorem et occultam, propter decursum plerumque rapidissimum pessima est. Quum in cadaveribus puerperarum, quae metrophlebitide mortuae sunt, nunc vas minoris ordinis inflammatione affectum idque in parvo spatio, nunc destructiones et obliterationes gravissimae per magnum spatium vasorum inveniantur, jure concludere possumus, malum verum hujus morbi in decompositione ssnguinis positum esse, quare periculum metrophlebitidis inprimis a signis febris, minus a signis localibus inflammationis pendet. Symptomatum febris, impetus frigoris, quos jam supra commemoravi, sunt periculosissimi, ita ut in epidemiis, quibus ii tam saevirent, ex decem aegrotis, vix duo serventur. Eventum infaustum etiam metuere debemus, cum febris antea inflammatoria naturam typhosam induit, et deliria mussitantia, coma, icterus, ecchymosa secum ferunt.

Gravissima etiam est organorum secernentium conditio, inprimis uteri, intestinorum, cutis: fausta signa sunt, lochia celeriter reversa sanguinolenta; ineunte morbo obstipatio quaedam alvi, quam morbo provecto secessus liquidi sequuntur; sudor modicus universalis, miliaria alba; mortis eminentis signum judicare possumus, si cutis fere liquefacta simulque

pulsus filiformis redditus est. Eventum secundum eo magis exspectare licet, quo diutius morbus utero continetur; inflammationes dictae metastaticae, maliominis sunt. Fere semper enim mors sequitur inflammationes lobulares organorum parenchymatosorum, ut pulmonum, renum, lienis, hepatis, denique phlogoses cerebri. Ejusdem praesagii sunt meningitis, ophthalmia, parotitis duplex, et endocarditis. Quoad ceteras metastases, in universum contendi potest, prognosin esse eo pejorem, quo magis typhosa et adynamica febris natura appareat, quo frequentiores tales inflammationes sint, eorumque secreta ad indolem ichorosam tendant.

Eventus autem melior exspectandus est, quum illis inflammationibus exactis signa morbi diminuta, morbus fit localis, cujus secretum pus laudabile esse debet, et morbus generalis locali solvatur. Talem exitum promittunt, inflammatio telae cellulosae, abscessus pelvis uteri ovariorum similiumque partium.

VI. CURATIO.

Multum sine dubio puerperis detrementi attulit medicorum praesertim Anglorum et Gallorum, remedia sic dicta specifica, contra febrem puerperalem inveniendi studium, quod quam inane sit, qui veram morbi naturam cognoverit, facile intelliget.

Ea tantum, quae prohibere possunt, quominus oriatur metrophlebitis, certum ejus remedium exhibent. Talis quidem curatio prophylactica jam inter graviditatem incipiat necesse est. Incitamenta gastrica, animi affectus vehementiores perfrictionem corporis ac praecipue partium genitalium, maxima, qua fieri potest, diligentia mulier vitet et gravida et maxime puerpera. Summa deinde cura per partum mulieres foveantur, prae ceteris primiparae, quippe quae animi corporisque affectibus fortius agitentur. Omnis operatio vel cautissime instituta, quum uterum vehementer incitet, quoties fieri potest, remediis postponenda, ne placentae in utero relinquuntur partes, quam maxime dispiciendam; ad haemorrhagias sistendas ab injectionibus frigidis et nimium irritantibus obstineas. In nosocomio quam maxime paucae in eodem cubiculo puerperae collocentur, aër saepius sed cautissime mutetur, munditìes summa administretur; ubi vero morbus unam alteramve puerperam corripuerit, statim sanae ab aegrotis separentur.

Huic morbo quam maxime exoplandum est, ut phlogosi venarum celerrime dissecata, exsudatio periculosa in tubulo vasorum, dissolutioque sanguinis impediatur. Quod consilium sola methodo antiphlogistica instituta, et quidem morbo incipiente, assequi possumus. Itaque si natura febris inflammatoria

est, vena aperiri et quantum per aegrotae vires licet, larga copia sanguinis emitti debet, quod, cum aegrotae melior conditio sequatur, toties iteranda quoties exacerbatio febris vehemens exigit. Quae ratio curandi repudianda est et eventum lethalem adjuvabat, si endometritis septica, pulsus magnus mollis, celer, cutis madida, calida, flaccida apparet.

Posthac vero localis sanguinis detractio maxime conducit. Qua re Kiwisch applicationem hirudinum ad partes genitales interiores, ad portionem uteri vaginalem quam maxime commendat, quae res etiam tum exorienda est, quum dolor ille in utero non sentiatur.

Curatio pharmaceutica apud alias alia est. Sunt, qui ex remediis, ut in quavis exsudatoria phlogosi, sic etiam in nostro morbo primum locum Mercurio vindicent, ut interne hydrargyrum muriaticum mite porrigatur, externe unguentum cinereum infricetur. Ut alvi profluvia vitentur, calomelas conjungunt cum opio vel simul porrigunt mucilaginosa et oleosa. Salivationem non timendam esse, quia crisin benignam constituat, illi putant.

Ad crises excitandas balnea tepida, saepius iteranda, jure ac merito commendantur, quae etiam inter assultus frigoris aegrotis magno levamini sunt. Inter topica remedia praeter

repetitam hirudinum applicationem ungenti mercurii cinerei, olei hyoscyami tepefacti infrictiones, fomentationes tepidae, prae ceteris autem, si fert aegra, cataplasmata laudanda. Ad lochiorum fluxum rectificandum, injectiones exiguntur ex infuso flor. chamomillae, quibus, si saniosa sunt lochia, calcaria chlorata addenda est.

Crisibus excitatis, ab illis remediis fortioribus abstineas, ne illae perturbentur. In ea forma, quae naturam morbi typhosam et collapsum virium offert, et inflammationes illae secundariae conspicuae fiunt, adhuc omnia illa medicamenta alterantia et quae ad augendam omnium secernentium organorum actionem pertinent, haud magno emolumento adhibentur. Vehemens et nervorum et vasorum erethismus ut sedetur, narcotica in auxilium sunt vocata, prae ceteris digitalis, Aq. amygd. amar. et Acid. hydrocyan. Nervosa symptomata si valde increscunt, deliria mussitantia, sopor, cum pulsu valde debili et irregulari, num quid valeant remedia excitantia, experiendum.

Hactenus curam exposui illam, quae adhuc huic morbo atrocissimo objiciebatur, quam autem satis inutilem esse, ipsi confitebantur, qui ea utebantur. Novam rationem medendi Schoenlein expertus est, quae, ut auctor ipse contendit,

semper ubi adhuc in usum vocata sit, eventum faustiorem habuerit, quam illa altera, cujus autem pretium frequentiore usu in posterum constituendum sit. Ideo casum gravissimum hujus morbi refero, quem in clinico medico nosocomii caritatis, quod directore Schoenlein floret, observavi.

S. Simon, viginti sex annos nata, ante hos octo dies (25. 6.) infantem, pedibus praeviis, sine ullo adjumento, post dolores viginti quatuor horarum, enixa est. Inter primas viginti quatuor horas post partum, bona valetudine fructa, sub acerrimo horrore frigoris dolorem vehementem in utero rite contracto et ejus appendicibus sentit. Statim triginta hirudines ad locum affectum collocatae et hoc fomentum.

Inf. digit. (℥ß) ℔j

Kalii jodat. ℥ß

cataplasmate emolliente imposito, in usum vocatum est.

Interna remedia porriguntur haecce

Emuls. amygd. ℥vj

Kalii jodat. ʒß

S. bihor. cochl. majus.

Pulsu parvo et celeri vena nulla aperta est. Viginti quatuor horis elapsis insultus frigoris revertit, symptomatis aliis non exacerbatis. Denuo triginta hirudines applicatae sunt,

quibus dolor profundus paullisper fugatus est. Primis diebus post horror non revertit. Contra dolores passim apparentes paulatim triginta, tum viginti, tum denuo viginti hirudines adhibitae sunt, cura reliqua non mutata. Lochia rubra vix conspicua fere prorsus disparuere; lochia tum insequentia albida erant admodum manca et foetida. Injicitur infusum chamomill.

1. 6. Hoc die octavo post partum puerpera ita se habet: pulsus vacuus, parvus frequentissimus (140) cutis calidissima, arida; lingua lignea, indumento splendido, caput calidum, sensorium turbatum; aegrota situ resupino prostata est; urina retenta per catheterem profluens, turbida et mucosa sedimenta dimittit, in quibus arte chemica salia phosphorica reperiuntur; vagina ubique calidissima, labia minora et circuitus itemque orificium urethrae rubefacta sunt. Lochia admodum foetida manserunt. Curatio eadem est, excepto kalio jodato per infus. digit (gr. xv) cum mucilag. gummi mimosae porrecto, et balneis tepidis furfuraceis praescriptis, quibus cute arida madefacta, aegrota se gaudere conditione meliore sentit.

Per dies proximos remissio mediocris febris, inprimis pulsu apparet, qui

4. 6. quadraginta ictuum minus quam antea habet.

Eodem modo alia signa febris mitiora reddita sunt, lingua humida, albo inducta tegmento, sensorium minus turbatum. Per noctes aegrota somno aliquo recreatur. Excretio urinae voluntaria. Vespere tamen pulsus frequentior (136) fit. Quamvis reliqua signa non recrudescant, itaque prognosis bona numeranda sit, tamen pulsus continuo irritatus a spe faustiore nos arcet. Sic etiam usque ad septimam diem hujus mensis horis matutinis pulsus frequentia est ictuum 120, horis vespertinis usque ad 138, qua in re hoc quidem faustum videtur, quod plenus est.

6. 6, quo aegrota ipsa, omnibus doloribus uteri remotis, conditione meliore vigens, post meridiem apathia magna, facie collapsa, et situ supino conspicua invenitur. Lingua denuo arida, lignea, cutis calida, turgida, caput ardens, sensorium turbatum. Tum paulo post miliaria alba passim emergunt. Dum haec signa crescunt, dolores femori sinistro, quod intumescit, superveniunt. Vena cruralis tumefacta, nodosa, pressione admodum sensibilis, sed mollis sentitur. Quo loco adhibentur hirudines, postea ungt. cinerei

- kalii jodat. aa. infricantur.

Gravitas febris totam per noctem, aegrotante admodum agili, manet.

Tempore matutino diei insequentis pulsus ictus habet 136. Femur etiam dextrum per situm venae cruralis dolores exhibet, qui in utraque parte usque ad crus extenduntur. Sub vesperam pulsus ictus 140 facit.

9. 6. Nox sub agitatione cessit, dolores femorum paulisper remiserunt, nihilominus hirudines iterum applicantur. Interdiu excretiones alvi faeculentae sunt secutae, cura ut supra.

12. 6. Remissio omnium signorum observatur, dolor venarum cruralium admodum mitis, sensorium liberum, per noctes placide dormivit, cutis macida, pulsus frequens, vespere 116. Medicamina supra nominata suspenduntur.

Per dies proximos sanatio progredi videtur, id quod pulsus frequentia minor testatur.

21. 6. Pulsus jam ad ictus 96 redactus est. Hoc die autem febri exacerbata in ovario dextro dolores percipiuntur. Hirudines applicantur et kalium jodatum denuo porrigitur, quibus remediis haec signa brevi tempore interjecto fugantur.

25. 6. Mediocres insultus frigoris, qui calore et sudore modico excipitur, accesserunt, pulsus 108. Eodem tempore diei proximi dolores vagi et calor capitis se ostendunt. Venae crurales adhuc dolorificae; iterum detractio sanguinis localis.

Dolores in locis affectis leves manent. Febris horis vespertinis exacerbatur, pulsus enim tum ictus 112—96 natutenis autem 100—96 habet, cutis mollis, reclusa, lingua tegmentum abjicit, desiderium ciborum revertitur.

7. 7. Vespere horror per tres dies eodem tempore revertens. Dolores vagi in genu sinistro, quod intumescit adsunt. Sanguis per hirudines detrahitur. Medicamentis internis iisdem, ut supra, aegra utitur. Inflammatio etiam haec metastatica feliciter superata est. Signis etiam febris remotis, morbus in stadium convalescentiae procedit, nullis aliis malis secundariis turbatum et aegrota remediis diaeteticis et nutrimentis recreata, nosocomium caritatis perfecte sanata postea reliquit.

VITA.

Ego, Andreas Wirtz, natus sum die XXI m. Novemb. A. MDCCCXXI, in pago Brauweiler prope urbem Coloniam Agrippinam sito, patre optimo Engelbert, matre carissima, e gente Schaffrath, quem utramque superstitem pio gratoque animo veneror. Primis litterarum elementis domi imbutus gymnasium Coloniense catholicum, quod directore Birnbaum, viro humanissimo atque clarissimo floret, per fere annos sex frequentavi. Neque unquam memoria directoris, professoris Birnbaum propter humanitatem, qua omnes discipulos amplectitur, paternamque erga me benevolentiam ex animo meo pietatis pleno elabetur. Testimonio maturitatis munitus tempore autumnali MDCCCXLIII Bonnam me contuli, ibique a Rectore t. t. Magnifico Bleek in numerum civium academicorum receptus apud Ill. Naumann gratiosi medicorum ordinis t. t. Decanum spectatissimum, nomen dedi.

Bonnae per quatuor semestria has praelectiones audivi, philosopbicas:

logicam et psychologicam apud Cl. van Calker;
historiam philosophiae apud Cel. Clemens;
physicam experimentalem apud Cl. Pluecker;

botanicam cum excursionibus botanicis conjunctam apud Cl. Treviranus;

zoologiam et historiam mammalium apud Cl. Goldfuss;

mineralogiam apud Cl. Noeggerath;

chemiam experimentalem, zoochemiam apud Cl. G. Bischoff.

Scholas medicas habie audivi:

anatomiam generalem et specialem apud Cl. Mayer et Weber, qui etiam in arte cadavera secandi mihi duces fuerunt;

physiologiam apud Cel. Budge;

encyclopaediam et methodologiam artis medicae, pathologiam generalem et semioticen apud Cl. Naumann. —

Deinde, tristi necessitate coactus sum studia litterarum per annum deserendi, deinde Berolinum petii et in academiam medico-chirurgicam militarem receptus sum, ubi per triennium audivi, hosce professores disserentes: Cl. Juengken de chirurgia generali et speciali; Cel. G. A. Mitscherlich de materia medica; Cel. Troschel de fracturis et luxationibus; Cl. Casper de medicina forensi, de formulis rite conscribendis; beat. Eck de morbis contagiosis de semiotice, de therapia generali, de morbis simulatis et dissimulatis; beat. Horn de morbis animi; Cl. E. Mitscherlich de pharmacia; Cl. J. Mueller de physiologia, de anatomia pathologica; Cel. Boehm de akiurgia; Cl. Hecker de historia medicinae; Cel. Schoenlein et Romberg de pathologia et therapia speciali; Cel. Schmidt de arte obstetricia.

In exercitationibus practicis mihi duces fuere:

in arte cadavera secandi Cl. J. Mueller et Schlemm;

in operationibus in cadavere humano instituendis Cel. Boehm; in exercitationibus medico forensibus Cl. Casper; in clinico medico Cl. Schoenlein et Cl. Wolff; in clinico chirurgico beat. Dieffenbach et Cel. Angelstein; in clinico chirurgico et ophthalmiatrico Cl. Juengken; in clinico obstetricio et in exercitationibus obstetriciis in phantomate Cel. Schmidt. Quibus omnibus viris illustrissimis atque clarissimis optime de me meritis ex intimo animi affectu gratias habeo quas possum maximas semperque habebo.

Quadriennio studiorum elapso, ab ineunte mense Octobris hujus anni in nosocomio Caritatis munere medici inferioris fungor.

Tentamine philosophico et medico, nec minus examine rigoroso superatis, spero fore ut, dissertatione thesibusque rite defensis, summi in medicina et chirurgia honores mihi tribuantur.

Theses.

1. Nullum medicamentum est, quod syphiliticas affectiones secundarias semper certoque arceat.
2. Puris metastases nego.
3. Magnum interest discrimen inter peritonitidem puerperalem et peritonitidem apud puerperas.
4. Menstruatio humanae mulieris cum periodo desiderii coitus in animalibus comparari licet.